

F.1.5. ÜHG-intenzitás

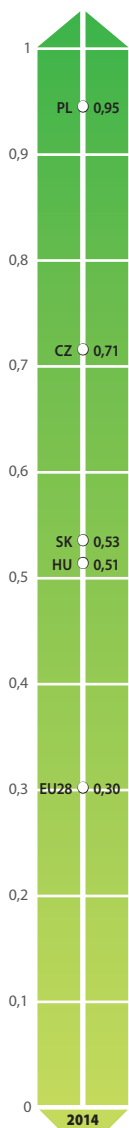
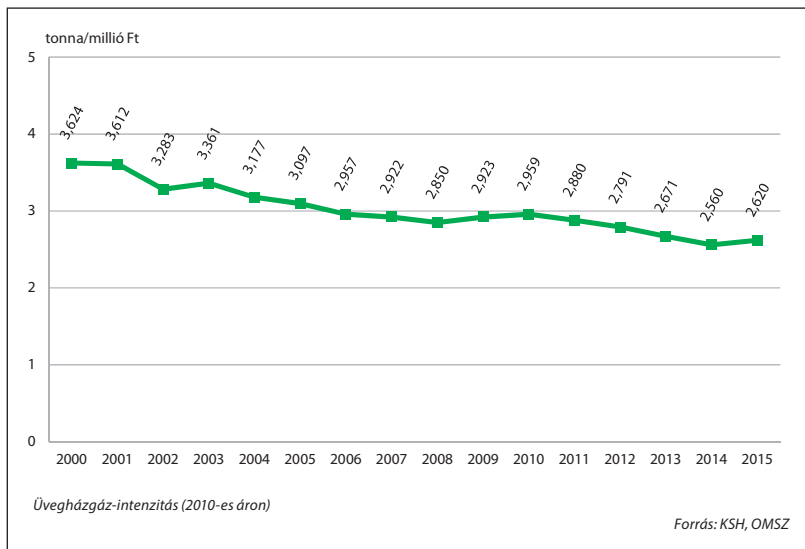
Az ÜHG-intenzitás (az üvegházhatású gázok intenzitása vagy a GDP karbonintenzitása) megmutatja, hogy egységnyi hozzáadott érték előállításához az üvegházhatású gázok milyen mértékű kibocsátása társult.

A mutató értéke – 2010-es áron számolva – a 2000-es 3,6 tonna/millió Ft-os értékről 2015-re 2,6 tonna/millió Ft-ra csökkent, ami lényeges javulást jelent. A karbonintenzitás akkor csökken, ha a gazdaságban az erőforrások felhasználása hatékonyabbá válik, valamint ha előtérbe kerülnek a kisebb energiaintenzitású gazdasági folyamatok és szektorok (például a szolgáltatás szektor). Magyarországon mindkét hatás érvényesül.

Ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk az ipari termelés fontosságáról, ahol a korszerűsítés egyik alappillére kell hogy legyen az energiahatékonyság növelése. Általánosan elfogadott, hogy egy fejlett ország ipara elsősorban a minél több hozzáadott szellemi értéktől lesz virágzó, de vannak hagyományos ágazatok, ahol a nyersanyagok feldolgozása, átalakítása és a tonnában mért termékmennyiség a jellemző. Ezekben az ágazatokban a fenntarthatóság igénye fokozottan jelentkezik az anyag- és energiahatékonyságon keresztül.

Az energiafogyasztás karbonintenzitása a vizsgált időszakban (2000 és 2015 között) 20,5%-kal csökkent, ami a megújuló energiák hasznosításának javuló aránya mellett elsősorban a kőszénfelhasználás csökkenésének és a földgázfelhasználás növekedésének köszönhető. A GDP karbonintenzitása ennél jóval nagyobb arányban, 27,7%-kal csökkent. Az ÜHG-intenzitás abszolút értéke 2015-ben az EU 28 tagállamában átlagosan 0,3 kg volt (1 euró 2010-es áron számított bruttó hozzáadott értékre jutóan), míg Magyarországon 0,51. Ez azt jelenti, hogy hazánkban a mutató további javítására van szükség a karbonintenzitás csökkentése érdekében. Ez sajnálatos módon tökéletesen összeesik a megújuló energiáról szóló résznel (F.1.3.) tett megállapításainkkal.

Nemzetközi összehasonlításban megállapítható, hogy 2000 és 2014 között az EU 28 tagállamában összesen 10,9%-kal csökkent a karbonintenzitás; ezen belül Csehországban 22,6%-kal, Szlovákiában 16,1%-kal, Lengyelországban 9,9%-kal. A nyugat-európai országokban jellemzően 0,1–0,3 között volt 2014-ben ez az érték, míg Csehországban 0,71, Szlovákiában 0,53, Lengyelországban 0,95. A relatív mutató mellett tehát az abszolút mutatót is mindig érdemes vizsgálni.

kg/1 € 2010-es áron számított bruttó hozzáadott értékre jutó

Forrás: Eurostat

A karbonintenzitásra vonatkozóan országon belüli területi adatok nem állnak rendelkezésünkre. A kormányzati képességeket tekintve mindkét karbonintenzitási mutató kedvező változása együtt jár direkt és indirekt hatásokkal egyaránt.

Direkt hatást jelent a széntartalmú légszennyező anyagok kibocsátásának csökkenése a GDP arányában, ami a helyi légszennyezés csökkenésében nyilvánul meg. Pozitív indirekt hatásként jelentkezik a klímaváltozáshoz való negatív hozzájárulás csökkenése. Mindez a GDP egységére vetítve igaz, vagyis a karbonintenzitás csökkentése mindenképpen a fenntartható értékteremtés irányába hat, ugyanakkor az összes ÜHG-kibocsátásnak is csökkennie kell ahhoz, hogy a visszapattanó hatást elkerüljük, és valóban pozitívan járjunk hozzá a klímaváltozás elleni küzdelemhez.

Mivel a karbonkibocsátás-mutató Magyarország esetében a csökkenő tendencia után ismét némi növekedést mutat, ezért a visszapattanó hatás csökkentésével, lehetőség szerinti megszüntetésével feltétlenül foglalkozni kell.

A meglévő és megkívánt kormányzati képességek meghatározhatók és összevethetők. Ehhez alapot szolgáltatnak a világ országai, az EU és Magyarország céljai és stratégiája, az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezménye, valamint a párizsi klímaegyezmény égisze alatt megfogalmazott, nemzetileg meghatározott hozzájárulások dokumentumai. A karbonintenzitási mutatók további javítására és a visszapattanó hatás elkerülésére a kormányzati képességek szintjén javasolt megoldási módok: a kisebb karbonintenzitású megoldások támogatása, ösztönzése a különböző gazdasági szektorokban (ÜHG/GDP javítása) a karbonintenzív technológiákkal szemben. További lehetőség a környezetterhelő energiafogyasztás magasabb adóval, díjakkal sújtása az ÜHG-intenzitás csökkentése céljából.

Az ÜHG-intenzitás folyamatosan csökken a gazdaságban, de az európai uniós átlag eléréséhez még rengeteget kell tennünk.